1951
ଫେବୃୟାରୀ 23

ଉଜାଗର ସିଂହ

ବନାମ

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ

ଏବଂ

ଜଗଜିତ୍ ସିଂହ

ବନାମ

ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ

[ସୟିଦ୍ ଫଜଲ୍ ଅଲ୍ଲୀ, ପତଞ୍ଜଳି ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ମୁଖାର୍ଜିଆ,
ଦାସ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆୟାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ (IV/1950), *ଧାରା* 3, 12 - *ଅଟକାଦେଶ - ଅଟକ ଅବଧି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନକରିବା - ପୂର୍ବ ଆଦେଶ ଭଳି ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ସମାନ ଆଧାର - 4 ମାସ ପରେ ସବିଶେଷ ବିବରଣୀର ଯୋଗାଣ - ଅଟକର ବୈଧତା - 'ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ' ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଯୋଗାଇବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ - ଅଟକାଦେଶର ପ୍ରକାର - ଗୃହ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ଆଦେଶ - ବୈଧତା*

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 ର ଖଣ୍ଡ (4) (a) ଏବଂ (7) (a) ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ (IV/1950)ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ଅଟକାଦେଶରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନକରିବା, ଯାହା ଏହି ଆଦେଶକୁ ଅବୈଧ କରିଥାଏ, ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତ୍ରୁଟି ନୁହେଁ ।

ଅଟକର ଏକ ଆଦେଶ ଯେଉଁଥିରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳ ଏପରି ଆଦେଶ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ନେଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଏହା କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା କେବଳ ଗୃହ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିବାରୁ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ ।

ଆଦେଶ ଦେଉଥିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିଧାସଳଖ ଭାବେ ଆଦେଶର ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ, ବରଂ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ତାହା କରାଯାଇପାରିବ ।

1951
ଉଜାଗର ସିଂହ
ବନାମ
ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର
ଆୟାର

ଅଟକ ଆଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅତୀତ ଆଚରଣ କିମ୍ବା ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଇତିହାସକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇପାରେ, ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ, ମୁଖ୍ୟତଃ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରବୃତ୍ତି କିମ୍ବା ପ୍ରବୃତ୍ତି ଦର୍ଶାଉଥିବା ପୂର୍ବ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକରୁ ଏକ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମଧ୍ୟ ସାର୍ବଜନୀନ ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା ପ୍ରତି ସେ ପ୍ରତିକୂଳାତ୍ମକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି କି । ଯଦି କୌଣସି ଆଦେଶ କରୁଥିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁ ଆଧାରରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପୂର୍ବ ଘଟଣାରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିଲା ତାହା ଏବେ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି ଏବଂ ଏହି ଆଧାରରେ ଅଟକ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା, ତେବେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଟକ ପାଇଁ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାର ପ୍ରଥମ ଅଟକ ସହିତ ସମାନ ହୋଇଥିବାରୁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କୌଣସି *ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ* ଥାଇପାରେ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

"ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ" ଆଧାର ସୂଚିତ ହୋଇଛି କି ତାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । କୌଣସି ମନମୁଖୀ ସମୟସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସାମ୍ପ୍ରତିକ ରାୟଗୁଡିକ ସ୍ଥାପିତ କରେ ଯେ (a) ଆଦେଶ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ, କେବଳ *ନିଜ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକର ଅସ୍ପଷ୍ଟତା* ଏବଂ *ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର* ଏକ ଅନୁମାନ କିମ୍ବା ଉତ୍ତମ ବିଶ୍ୱାସ ଅଭାବ, *ବିଚାରାଳୟରେ ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନୁହେଁ,* ଯେହେତୁ ଯେଉଁ ଆଧାର କିମ୍ବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଅଟକ ରଖିବା ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ସରକାର କିମ୍ବା ଅଟକ ରଖିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସନ୍ତୋଷର ଏକ ବିଷୟ ଅଟେ; (b) ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀକୁ *ନିବାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମରେ କିଛି ନାହିଁ* ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେ ଅଟକାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ନିବେଦନ କରିବାର ଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ ପାଇପାରିବେ-ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ କ'ଣ, ତାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଅଟେ; (c) ଅଟକାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଏକ ନିବେଦନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ଏପରି ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ଶୀଘ୍ର ସଂଲଗ୍ନ କରିବା ସହିତ କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଫଳତାକୁ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏକ ମୌଳିକ ଅଧିକାର କିମ୍ବା ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିବା ସୁରକ୍ଷା, *ଅର୍ଥାତ୍,* ନିବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା, ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ଭାବରେ

ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ; (d) ମୂଳ ଅଟକାଦେଶକୁ ଶକ୍ତିସମ୍ପନ୍ନ କରିବା କିମ୍ବା ସୁଦୃଢ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ନୂତନ ଆଧାର ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଯେଉଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଟକାଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଧାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଅଟକ ବେଆଇନ ଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍, ସେମାନଙ୍କୁ ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ସହିତ ଅବଗତ କରିବାରେ ପ୍ରାୟ 4 ମାସର ଅକ୍ଷମଣୀୟ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ।

ମୂଳ ଅଧିକାରିତା:- 1950 ର ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 149 ଏବଂ 167 ।

ବନ୍ଦୀ ଉପସ୍ଥାପନ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ପ୍ରକୃତିର ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ପାଇଁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 149 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ବାୱା ଶିବ ଚରଣ ସିଂହ* ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 167 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ଏନ୍. ଏସ୍. ବିନ୍ଦ୍ରା* ।

ଉଭୟ ଆବେଦନରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ପଞ୍ଜାବର ଆଡଭୋକେଟ୍-ଜେନେରାଲ୍, ବି. କେ. ଖାନ୍ନା* ।

ଭାରତ ପକ୍ଷରୁ ଭାରତର ଆଟର୍ଣ୍ଣି ଜେନେରାଲ, ଏମ୍. ସି. ସେତଲୱାଦ (ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 149ରେ ମଧ୍ୟକ୍ଷେପକ) ।

23 ଫେବୃଆରୀ, 1951 । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆୟାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା.- ଦୁଇଟି ଆବେଦନ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଥମଟି, ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ, *ବନ୍ଦୀ ଉପସ୍ଥାପନ ଆଜ୍ଞାଦେଶ* ଏବଂ ଅଟକରୁ ମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ପାଇଁ ଜଣେ ଉଜାଗର ସିଂଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ଜଣେ ଜଗଜିତ୍ ସିଂଙ୍କ ଆବେଦନ ସହ ପରକାଳୀନ ଆବେଦନଟି ସମାନ ଅଟେ । ଉଭୟ ଆବେଦନରେ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତା ଅଟେ । ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ IV/1950 ଅନୁଯାୟୀ ଅଟକର ଆଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, କେବଳ ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଯେ ସେମାନେ ସମାନ ଆଧାର ଉତ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 149/1950 ରେ, ପ୍ରଥମତଃ ଉଜାଗର ସିଂହକୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପୂର୍ବ ପଞ୍ଜାବ ଜନ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ 29 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1948 ରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିଲା । 28 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1949 ରେ ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେହି ଦିନ ହିଁ, ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ନଜରବନ୍ଦୀ ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । 29 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1949 ରେ ତାଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ, 1950 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖିବା ପାଇଁ 2 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950 ରେ ଏକ ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 11 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950ର ଅଟକର କାରଣ ତାଙ୍କୁ 3 ଏପ୍ରିଲ, 1950 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଭୟ ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1949 ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950 ରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବାର ଆଧାର ଏହା ହେଉଛି ଯେ "ଆପଣ ଲୁକ୍କାୟିତ ସାମ୍ୟବାଦୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଆପତ୍ତିଜନକ ପ୍ରଚାର ପୁସ୍ତିକାକୁ ପ୍ରସାରିତ ଏବଂ ବଣ୍ଟନ କରି *ଉନା ତହସିଲର* ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାର୍ବଜନୀନ ବିଶୃଙ୍ଖଳା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ।" ଜୁଲାଇ 1950ରେ ଅତିରିକ୍ତ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 167/1950 ରେ, ପଞ୍ଜାବ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1947 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜଗଜିତ୍ ସିଂଙ୍କୁ 24 ଜୁଲାଇ, 1948 ରେ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା । ପୂର୍ବ ପଞ୍ଜାବ ଜନ ସୁରକ୍ଷା ଆଦେଶ, 1949 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ, 14 ମେ, 1949ରେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ନୂତନ ଅଟକାଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଜେଲରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । 7 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1949 ରେ ତାଙ୍କୁ ଅଟକ ରଖିବାର କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । 2 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950 ର ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ (IV/1950) ଅନୁଯାୟୀ 7 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950 ରେ ଅଟକ ରଖିବା ପାଇଁ ଏକ ନୂତନ ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । 11 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1950 ର ଅଟକର ଆଧାରକୁ ତାଙ୍କୁ 3 ଏପ୍ରିଲ, 1950ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଭୟ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1949 ଏବଂ ଏପ୍ରିଲ 1950 ରେ, ଉକ୍ତ ସମାନ ଆଧାର ଦିଆଯାଇଥିଲା, *ଅର୍ଥାତ୍,* "ସାମ୍ୟବାଦ ଦଳର ନୀତିର ଅନୁସରଣରେ, ଆପଣ ହିଂସାତ୍ମକ କ୍ରାନ୍ତିକାରୀ ଅଭିଯାନ ପାଇଁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଗୁପ୍ତ ଦଳ ବୈଠକରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।" 5 ଅଗଷ୍ଟ, 1950ରେ ଅତିରିକ୍ତ କିମ୍ବା ଅନୁପୂରକ ଆଧାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସେମାନଙ୍କ ଅଟକର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନେକ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ, ଅଟକ ବେଆଇନ ଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାଧୀନତାର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଯେହେତୁ 1948 କିମ୍ବା 1949 ରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାଦେଶିକ ଅଧିନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ବହୁ ମାସ ପୂର୍ବରୁ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାର ସହିତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅଟକର ଆଧାର ସମାନ ଥିଲା, ଅଟକର ଆଦେଶ ଯନ୍ତ୍ରବତ୍ ଭାବରେ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଅର୍ଥରେ ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବହନ କରିଥିଲା ଯେ ସାର୍ବଜନୀନ ଶୃଙ୍ଖଳାର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଅଟକ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବାରୁ ଅଟକ ରଖିଥିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ନୂତନ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ଥିଲା ବୋଲି ଦେଖାଇବା ପାଇଁ କିଛି ନାହିଁ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା "ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ" ଆଧାର ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିଲା; ଏବଂ ଅଟକାଦେଶ ଏବଂ ଆଧାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଅସାଧାରଣ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଅତିବାହିତ ହୋଇଥିବାରୁ, ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ଗଡିଯିବା ପରେ ଅଟକ ରଖିବା ବେଆଇନ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତୃତୀୟତଃ, ମୂଳତଃ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏପରି କୌଣସି ଆଧାର ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ନିବେଦନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବ । ଚତୁର୍ଥତଃ, ମୂଳ ଆଦେଶଟି ବିଧି ସମ୍ମତ ଥିଲା କି ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ପରେ ଅଟକ ବେଆଇନ ହୋଇଥିଲା କି, ତାହା ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ଅନୁପୂରକ ଆଧାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ନେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରକୃତିର ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ପ୍ରସଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯଥା, ଏହି ଆଦେଶ ଅନୁଚିତ୍ ଥିଲା କାରଣ ଧାରା 12 ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଥିବା ଅଟକ ଅବଧି ସେଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ଆଦେଶ ଦେଉଥିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳ ଥିଲେ ବୋଲି ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡିକ ଏହା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନଥିଲା ।

ଶେଷ ଦୁଇଟି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ସାର ନାହିଁ । ସାର୍ବଜନୀନ ଶୃଙ୍ଖଳା ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳାତ୍ମକ ଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିବୃତ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିବା ଆଦେଶରେ ଅଟକର ଅବଧି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବା ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଏହି

ଧାରାଟି ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ ଏକ ପରାମର୍ଶଦାତା ମଣ୍ଡଳୀର ମତ ଗ୍ରହଣ ନକରି ତାଙ୍କୁ ତିନି ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ଅଟକ ରଖାଯାଇପାରିବ, କିନ୍ତୁ ଅଟକ ରଖିବା ତାରିଖ ଠାରୁ ଏକ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ । ସାଧାରଣତଃ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ପରାମର୍ଶଦାତା ମଣ୍ଡଳୀ ଉକ୍ତ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବିବୃତ୍ତି ପ୍ରଦାନ ନକରନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ମତରେ ଏପରି ଅଟକ ନିମନ୍ତେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ରହିଛି, ଅଟକ ଅବଧି ତିନି ମାସରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22, ଖଣ୍ଡ (4), ଉପ-ଖଣ୍ଡ (a) ଦେଖନ୍ତୁ । ସେହି ଅନୁଚ୍ଛେଦର ଉପ-ଖଣ୍ଡ (7) (a) ଅନୁଯାୟୀ, ଆଇନ ଦ୍ୱାରା "କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏବଂ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀ କିମ୍ବା ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକ, ଯେଉଁଥିରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଖଣ୍ଡ (4) ର ଉପ-ଖଣ୍ଡ (a) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ପରାମର୍ଶଦାତା ମଣ୍ଡଳୀର ମତ ନନେଇ ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ରଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥିବା କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତିନି ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ଅଟକ ରଖାଯାଇପାରିବ", ତାହା ସଂସଦ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିବ । ତେଣୁ, ଦୀର୍ଘ ଅଟକକୁ ସମର୍ଥନ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦନ କରୁଥିବା ପରାମର୍ଶଦାତା ମଣ୍ଡଳୀର ଏକ ମତ ଆଧାରରେ କିମ୍ବା ଏହି ଅଟକ ସାର୍ବଜନିକ ଶୃଙ୍ଖଳାର ଯଥାର୍ଥ ବଜାୟତାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଆଧାରରେ, ତିନି ମାସରୁ ଅଧିକ ଅବଧି ପାଇଁ ଅଟକକୁ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ କରାଯାଇପାରିବ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରି କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହା ଏକ ବର୍ଷ ଅତିକ୍ରମ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଏହି ଅବଧି ସାଧାରଣତଃ ତିନି ମାସରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଏକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଅଟକାଦେଶରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନକରିବା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତ୍ରୁଟି ନୁହେଁ ଯାହା ଉକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଅବୈଧ କରିଥାଏ ।

ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ଆଦେଶ ଜାରି କରିବାର କ୍ଷମତା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଛି । ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 166 (1) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଏକ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କାର୍ଯ୍ୟ *ରାଜ୍ୟପାଳ*ଙ୍କ ନାମରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ। ଅଟକାଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ନେଇ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ପଞ୍ଜାବର ରାଜ୍ୟପାଳ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲେ । ନିଃସନ୍ଦେହ, ଏହି ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଗୃହ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ । ଆଦେଶ ଜାରି କରୁଥିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ସିଧାସଳଖ ଜଣାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଧାରା 7 ଏହା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ ।

1951
ଉଜାଗର ସିଂହ
ବନାମ
ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର
ଆୟାର

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଅବଗତ କରାଯାଇପାରେ ।

ଆସନ୍ତୁ ଏବେ ମୁଖ୍ୟ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା । ଯେତେବେଳେ ଏହା ମନେ ପକାଯାଏ ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ମଧ୍ୟକ୍ଷେପର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଟକ ଥିଲେ ଏବଂ ଜେଲରେ ଥିଲେ, ଉଭୟ ମାମଲାରେ ଅନେକ ମାସ ବିତିଯିବା ପରେ ସମାନ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହୋଇଛି ବୋଲି ଏଥିରେ କିଛି ଅଦ୍ଭୁତ କିମ୍ବା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ବିଷୟ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଭଲ ହେଉ କିମ୍ବା ଖରାପ, କେବଳ ମୂଳ ଆଧାର କିମ୍ବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହୋଇପାରିବ । ଏଥିରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ନାହିଁ ଯେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଯନ୍ତ୍ରବତ୍ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଯେ ମନ କଲମର ସହ ଯାଇନଥିଲା । ଅଟକ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅତୀତ ଆଚରଣ କିମ୍ବା ପୂର୍ବ ଇତିହାସକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖାଯାଇପାରିବ, ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ, ମୁଖ୍ୟତଃ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରବୃତ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁରକ୍ତିକୁ ଦର୍ଶାଉଥିବା ଏହି ପୂର୍ବ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକରୁ ଏକ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମଧ୍ୟ ସାର୍ବଜନୀନ ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷା ପ୍ରତି କ୍ଷତିକାରକ ଭାବରେ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି କି । ଯଦି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିଜକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରନ୍ତି ଯେ ମୂଳ ଆଧାର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଯେ ଏହାର ଆଧାରରେ ଅଟକ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ତେବେ କେବଳ ଏହି ତଥ୍ୟରୁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କୌଣସି *ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ* ଥିଲା ବୋଲି ଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କେତେ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଟକ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ତାହା ଏହି ଅଧିନିୟମ ସ୍ଥିର କରେ ନାହିଁ ।

ଏହା କେବଳ ଏତିକି ଦର୍ଶାଇଛି ଯେ ଉକ୍ତ ସୁଚେଇବା "ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ" ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ପ୍ରେରଣ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କଣ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । କୌଣସି ମନମୁଖୀ ସମୟ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଦୁଇଟି ଆବେଦନରେ କାରଣ ସୂଚାଇବା ବିଳମ୍ବକୁ ଗୃହ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି, ଯିଏ ତାଙ୍କ ସତ୍ୟପାଠରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରାୟ 250 ଜଣ ଅଟକ ବନ୍ଦୀଙ୍କୁ ଆଧାର ସୂଚିତ କରିବାକୁ ପଡିଥିଲା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଫର୍ମ ମୁଦ୍ରଣ କରିବାରେ କିଛି ସମୟ ଲାଗିଥିଲା । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ସେ ଆଧାର ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ 11-3-1950 ରେ ମଧ୍ୟ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଆଧାରଗୁଡ଼ିକର ଅତ୍ୟଧିକ ଅସ୍ୱଷ୍ଟତା ହିଁ କେବଳ ଆପତ୍ତିର ମୁଖ୍ୟ ଧାରା ଭାବରେ ରହିଛି । ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 149/1950 ରେ ସୂଚିତ ମୂଳ ଆଧାର ହେଉଛି "ଲୁକ୍କାୟିତ ସାମ୍ୟବାଦୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଆପତ୍ତିଜନକ ପ୍ରଚାର ପୁସ୍ତିକାକୁ ପ୍ରସାରିତ ଏବଂ ବଣ୍ଟନ କରି ତହସିଲରେ ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାର୍ବଜନୀନ ବିଶୃଙ୍ଖଳା ସୃଷ୍ଟି କରିବା" । ଅନ୍ୟ ଏକ ଆବେଦନର ଆଧାର ହେଉଛି "ସାମ୍ୟବାଦ ଦଳର ନୀତି ଅନୁସରଣ କରି ଆପଣ ହିଂସାତ୍ମକ ବିପ୍ଳବୀ ଅଭିଯାନ ପାଇଁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଗୁପ୍ତ ଦଳ ବୈଠକରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।" ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁପୂରକ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ଅଲଗା ରଖିବୁ ।

ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଥମତଃ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । ଯଦି ଆମକୁ କେବଳ *ଈଶ୍ୱର ଦାସଙ୍କ* ମାମଲା, ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 30/1950 ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବାକୁ ଥାଏ, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏହିପରି ଅସ୍ୱଷ୍ଟତା ଏକ ଯଥାର୍ଥତାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ । ତେବେ ସେହି ନିର୍ଣ୍ଣୟର ତାରିଖ ଠାରୁ, ବମ୍ବେ ଏବଂ କଲିକତାର ଦୁଇଟି ମାମଲାରେ ଯଥାକ୍ରମେ - 1950 ର ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 22 ଏବଂ 24 - ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ର ଅର୍ଥ ଏବଂ ପରିସରର ବିଷୟ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 22 ଉପ-ଖଣ୍ଡ (5) ଏବଂ (6) ବିସ୍ତୃତ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଥିଲା, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଉକ୍ତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି 25 ଜାନୁଆରୀ, 1951 ରେ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ଏହି ରାୟଗୁଡ଼ିକରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିଚାଳିତ । ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 22/1950 ([1])ରେ ଅଧିକାଂଶ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ (a) ଆଦେଶ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ, କେବଳ *ନିଜ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକର ଅସ୍ୱଷ୍ଟତା* ଏବଂ *ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର* ଏକ ଅନୁମାନ କିମ୍ବା ଉତ୍ତମ ବିଶ୍ୱାସର ଅଭାବ, *ବିଚାରାଳୟରେ ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନୁହେଁ,* ଯେହେତୁ ଯେଉଁ ଆଧାର କିମ୍ବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଅଟକ ରଖିବା ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ସରକାର କିମ୍ବା ଅଟକ ରଖିବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସନ୍ତୋଷର ଏକ ବିଷୟ ଅଟେ; (b) ଏକ ଯଥୋଚିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀକୁ *ନିବାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମରେ କିଛି ନାହିଁ* ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେ

([1]) *ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଆତ୍ମାରାମ ଶ୍ରୀଧର ବୈଦ୍ୟ* [1951] S.C.R. 167

1951

ଉଜାଗର ସିଂହ
ବନାମ
ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର
ଆୟାର

ଅଟକାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ନିବେଦନ କରିବାର ଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ ପାଇପାରିବେ-ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ କ'ଣ, ତାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଅଟେ; (c) ଅଟକାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଏକ ନିବେଦନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ଏପରି ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ଶୀଘ୍ର ସଂଲଗ୍ନ କରିବା ସହିତ କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଫଳତାକୁ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏକ ମୌଳିକ ଅଧିକାର କିମ୍ବା ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିବା ସୁରକ୍ଷା, *ଅର୍ଥାତ୍,* ନିବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା, ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ; ଏବଂ (d) ମୂଳ ଅଟକାଦେଶକୁ ଶକ୍ତିସମ୍ପନ୍ନ କରିବା କିମ୍ବା ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ନୂତନ ଆଧାର ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରତିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟକ ଅଧିନିୟମ, 1950 ଅନୁଯାୟୀ ଅଟକ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପୂର୍ବ ଇତିହାସ ଯଥା ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କ'ଣ ଘଟିଥିଲା, ତାକୁ ନେଇ ଆମେ ସେତେଟା ଚିନ୍ତିତ ନୁହଁ । ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 1950 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଆଧାର, ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1949 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଆଧାର ସହ ସମାନ ଥିଲା, ଏବଂ ଆଦେଶ ପ୍ରସ୍ତୁତିକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ ଉଭୟ ମାମଲାରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ମୂଳ ଆଧାରର ଅସ୍ପଷ୍ଟତାକୁ କ୍ଷମା କରି, ଯାହାକୁ ଅତିରିକ୍ତ କିମ୍ବା ଅନୁପୂରକ ଆଧାର ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା, ତାକୁ ଉପଲବ୍ଧ କରିବାରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାୟ *ଚାରି ମାସ* ବିଳମ୍ବକୁ ଯଥାର୍ଥତା କରିବା ଅସମ୍ଭବ ।

ଆସନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 149 ଉପରେ ବିଚାର କରିବା । ଜୁଲାଇ 1950 ରେ ଉପଲବ୍ଧ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକରେ, ଏପରି ଅନେକ ଆଧାର ରହିଛି ଯାହା ମୂଳ ଆଧାର ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ନୁହେଁ । "ଅକ୍ଟୋବର 1947 ରେ ଭାଲେରା ଡ୍ୟାମରେ କାମ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ହରତାଳ ପାଇଁ ଆପଣ ଦାୟୀ ଥିଲେ"...... "ଆପଣ 1948 ରେ ନଙ୍ଗଲରେ କାମ କରୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଦାବି ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଧର୍ମଘଟ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥିଲେ"...... "ମୁକ୍ତ ହେବା ପରେ ଆପଣ ନିଜ ଗାଁରୁ ଫେରାର ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ପାଇଁ ନିଖୋଜ ରହିଥିଲେ"......"ଯେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କୁ 29-9-1949 ରେ ପୁନର୍ବାର ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା, ଆପଣଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଲାସି ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ଆପତ୍ତିଜନକ ସାମ୍ୟବାଦୀ ପ୍ରଚାର ପୁସ୍ତିକା ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା" - *ଏଗୁଡିକ ନୂତନ ଆଧାରର ଉଦାହରଣ ଅଟେ,* ଏବଂ ତେଣୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରରୁ ବାଦ୍ କରିବାକୁ ହେବ । ଜଗଜିତ୍ ସିଂହଙ୍କ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 167/1950ରେ, ଦଶଟି ଅନୁପୂରକ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ 31-7-1950 ତାରିଖର ଅଟେ,

କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡିକ 5-8-1950 ରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଅଦାଲତରେ ତାଙ୍କର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାର ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । 3-4-1950 ରେ, ଯେତେବେଳେ ଅଟକ ରଖିବାର ମୂଳ ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ କରାଯାଇଥିବା ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗର ବିବରଣୀ ଭାବରେ ଆଧାରଗୁଡିକ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଏକ ନିବେଦନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ସମୟ କାରକକୁ ମନରେ ରଖାଯାଇନଥିଲା କିମ୍ବା ପାଳନ କରାଯାଇନଥିଲା । 6 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1950ରେ ପଞ୍ଜାବ ସରକାରଙ୍କ ଗୃହ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ବିଶନ ଭଗବାନଙ୍କ ସତ୍ୟପାଠରେ, ବିବରଣୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ଏହି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ । ଏହି ବିଳମ୍ବ ବାସ୍ତବରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଘଟଣା ହେତୁ ଆବେଦନକାରୀ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇନଥାନ୍ତେ ଯେ ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ ହୋଇଛି । ଗୃହ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ଅଟକ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରାଦେଶିକ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଏହି ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ତାଙ୍କୁ ଆଉଥରେ ସମାନ ବିବରଣୀ ଦେବା ଅନାବଶ୍ୟକ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ସର୍ବତ୍ର ଅଟକ ବନ୍ଦୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ଯେ ତାଙ୍କୁ 5 ଅଗଷ୍ଟ, 1950 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିଲା ।

ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଆଧାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ବିଶେଷ ରୂପେ ଉଲ୍ଲେଖ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ଅଟକାଦେଶ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିବାର ଶୀଘ୍ର ଅବସର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା, ଏବଂ ଯାହା ଆରୋପ କରାଯାଇଥିଲା ତାହାର ବିବରଣୀ ସହିତ ସେମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରିବାରେ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିବାରୁ, ଏବଂ ଯେହେତୁ ନିୟମ ଗୁଡ଼ିକ ଅନପେକ୍ଷିତ ରହିଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡିବ । ତଦନୁସାରେ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପତଞ୍ଜଳି ଶାସ୍ତ୍ରୀ.- ମୁଁ ମୋର ବିଦ୍ୱାନ ଭାଇ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆୟାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆଦେଶରେ ସହମତ ।

1951
ଉଜାଗର ସିଂହ
ବନାମ
ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର
ଆୟାର

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦାସ.- ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 22/1950 *(ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *ଆତ୍ମା ରାମ ଶ୍ରୀଧର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ)* ରେ, ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ମୁଁ ମୋର ବିଦ୍ୱାନ ଭାଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆଦେଶରେ ସହମତ ।

ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆଦେଶ କରନ୍ତୁ ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 194/1950

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିନିଧି: *ଆର୍. ଆର୍. ବିଶ୍ୱାସ* ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିନିଧି: *ପି. ଏ. ମେହେଟ୍ଟା* ।

ମଧ୍ୟକ୍ଷେପକଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିନିଧି: *ପି. ଏ. ମେହେଟ୍ଟା* ।

ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 167/1950

ଆବେଦନ ପାଇଁ ପ୍ରତିନିଧି: *ଆର୍. ଏସ୍. ନରୁଲା* ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିନିଧି: *ପି. ଏ. ମେହେଟ୍ଟା* ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ